

7/8219

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/2926
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

27 TEMMUZ 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:04.06.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 13665 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Manisa Milletvekili Şahin MENGÜ' ye ait 7/8219, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE' ye ait 7/8220, Mersin Milletvekili İsa GÖK' e ait 7/8221 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/8219 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/8220 (3 sayfa)
- 3- Görüş 7/8221 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Şahin MENGÜ

Manisa Milletvekili

Esas no :7/8219

Manisa ilimiz tarımsal üretimin yoğun olarak yapıldığı bir ildir. İlimiz coğrafyasından üzüm, tütün, pamuk, zeytin ve meyvecilik yapılmaktadır. Bu ürünler içerisinde tarımsal ekonomide önemli yer tutan ise çekirdeksiz kuru üzüm üretimidir. Ülkemizde üretilen çekirdeksiz kuru üzümün % 90'ı Manisa'da üretilmektedir.

18 Mayıs 2009 tarihinde Manisa merkez, Turgutlu, Salihli ve Saruhanlı ilçelerimizde dolu yağması sonucu binlerce dönüm üzüm bağımız ve meyve bahçemiz zarar görmüştür. Gelen şikayetlere ve Ziraat Odalarının yaptığı tespitlere göre yaşanan dolu afetinde % 80 lere varan zarar söz konusudur. Afetler sadece verimi düşürmekle kalmamakta, üretilen üzümün kalitesinin düşmesine de neden olmaktadır. Kalite kaybı ve verim düşüklüğü nedeniyle oluşan ekonomik kayıp ise zaten güç şartlarda tarımsal faaliyetlerini yürüten çiftçilerimizi zor durumda bırakmaktadır. Ancak, tarım sigortası konusunda yeterli bilinç oluşturulmadığından ve bu konuda çiftçilerimizin bilgilendirilmesine yönelik yeterli çalışmalar yapılmadığından her yıl yaşanan afetlerde çiftçimiz, üreticimiz büyük zarar görmekte zararları karşılanmamaktadır.

Bu nedenlerle;

SORU 1) Manisa ve ilçelerinde yaşanan afet sonucu tarım alanları afet kapsamına alınması gerektiğinden bu yönde bir çalışma yapılması düşünülüyor mu?

SORU 2) Afet yaşanan bölgelerdeki çiftçilerimize ayni ve nakdi yardım yapılması, çiftçi borçlarının ertelenmesi, tarımsal sulamada kullanılan elektrik borçlarının ertelenmesi veya yeniden yapılandırılması, konusunda bir çalışmanız var mıdır?

SORU 3) Doğal afetler sonucu tarımsal zararların en aza indirilmesi için hangi tedbirler alınmaktadır? Tarım sigortasının yaygınlaştırılması ve yeterli sigorta bilinci oluşturulması amacıyla önümüzdeki döneme ilişkin eğitim ve yayım programınız var mıdır?

SORU 4) Tarım sigortaları kanunun çıkarıldıktan sonra 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanun mülga olmuş, 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun ise işlevsiz bırakılarak tarım sigortası risk kapsamına giren ürünler için bu kanun hükümleri uygulanmamaktadır. Bu durum doğal afet zararlarının karşılanmasında bir boşluk oluşturduğundan Tarım sigortası yaptırılmasının zorunlu hale getirilmesi ve primlere devlet desteği katkısının artırılması yönünde bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 1-2-3-4) Bakanlığımızca yürütülen 2090 Sayılı "Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında" Kanuna göre; çeşitli tabii afetler nedeniyle (Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dışında kalan afetler için) tarımsal varlıkları %40' ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dışı diğer gelirleri ile karşılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere karşılıksız nakdi yardım yapılmaktadır.

Tarım sigortası sistemi gönüllülük esasına dayanmaktadır. Dünyada başarılı sigorta uygulamalarından olarak kabul edilen ve sistemimizi örnek aldığımız İspanya modelinde de gönüllük esası söz konusudur. Havuz sistemini düzenleyen genel şartlar, tarife-talimatlar ile teknik şartlar mevcuttur. Üreticiler için, bu düzenleyici unsurlarda; bitkisel ürünlerde bir bitkinin hangi fenolojik evreden itibaren sigortalanabileceği, sigortaya kabul ve son kabul tarihleri gibi

hususlar belirlenmiştir. Devlet destekli Tarım Sigortaları uygulamaları kapsamında, sigorta yaptırmak isteyen üreticiler, tarım sigortası konusunda ruhsatı bulunan işletici şirket ortağı sigorta şirketleri veya acenteleri aracılığı ile uygulamadan faydalanabilmektedirler.

Türkiye’de tarım sektörünü tehdit eden risklerin bugüne kadar sigortalanamayan önemli bir kısmını teminat altına alabilmek, tarımda sürdürülebilirliği sağlamak ve devlet desteği ile tarım sigortasını yaygınlaştırmak ve geliştirmek amacıyla Cumhuriyet tarihimizde devrim olarak nitelendirebileceğimiz, 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu 21 Haziran 2005 tarih ve 25852 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun kapsamında; Tarım Sigortaları sisteminin, sürdürülebilir ve sağlıklı bir şekilde büyümesi ilkesinden sapmamak şartıyla 2006, 2007, 2008 ve 2009 yılları uygulamalarına yönelik olarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararları Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu’na bağlı olarak "Tarım Sigortaları Havuzu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin” Yardım ve borç erteleme” başlıklı 29’ uncu maddesinde; "Bu Yönetmelik kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamaz.

Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen riskler, bölgeler ve ürünler dışında kalan risk, ürün ve bölgelerde 2090 sayılı Kanun kapsamında yardım yapılabilir, "denilmektedir.

Bu kapsamda, 2009 yılı için 31 Aralık 2008 tarih ve 27097 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2008/14479 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde "Bitkisel ürünler için, dolu ana riski ile birlikte ....Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınır" denilmektedir.

Bu kapsamda, dolu afeti nedeniyle 2090 sayılı Kanun kapsamında nakdi yardım yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Tarım Sigortalarının hedefi; daha önce sigorta edilemeyen sel, kuraklık ve don gibi geniş alanlarda ve büyük hasarlara neden olan ve doğal felaket (katastrofik risk) özelliği taşıyan risklerin sigortalanmasını sağlayarak, hem riskleri yönetilebilir kılmak hem de devletin bu risklerin neden olduğu zararları karşılamadaki yükünü azaltmaktır.

Uygulamanın ülke genelinde duyurulması amacıyla; Ülkemizin muhtelif il ve ilçelerinde 18 Adet geniş katılımlı bölgesel, 64 il, 171 ilçe/Belde/Köy de 203 adet lokal tanıtım toplantısı yapılmıştır. Ayrıca yerel ve ulusal basın aracılığı ile duyurular yapılmış ve tüm il ve ilçelerimize tanıtım afiş ve broşürleri dağıtılmış olup, eğitim ve yayım çalışmaları devam etmektedir.

Tarımsal sulamada kullanılan elektrik borçlarının ertelenmesi veya yeniden yapılandırılması Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev alanına girmekte olup, söz konusu Bakanlık tarafından çiftçilerin tarımsal sulamada kullandıkları elektrik borçlarıyla ilgili olarak, muhtelif tarihlerde taksitlendirme ve ödeme kolaylığı getirilmektedir.